

Historieløst

En mann som oppgis å ha vært bleiebarn under krigen (Aftenposten 14.8.), har fått spalteplass for sitt historiesyn om at de eneste protester mot deportasjo av norske jøder kom fra NS-folk. Og for å være helt på den sikre siden føyer han til at Hjemmefronten ikke laget en eneste parole mot denne behandling av jødene.

Må jeg få minne om følgende: Høsten 1942 begynte de virkelige jødeforfølgelser i Norge med arrestasjoner, og i slutten av oktober 1942 kom den brutale forordning om at jøders formuer skulle inndras. Lister over disse ble offentliggjort i avisene. Samme dag som den første listen kom — 11. november 1942 — sendte Den midlertidige kirkeledelse et kraftig protestbrev til Quisling med krav om at jødeforfølgelsene måtte stanses. Brevet, som er meget utførlig, setter aksjonen mot jødene i både kirkelig og nasjonalhistorisk perspektiv. Linjen fra Wergeland blir trukket. De to teologiske fakulteter sluttet seg til. Det samme gjorde kristne organisasjoner. To søndager i desember ble brevet lest i kirkene. Svenske aviser og svenske biskoper sluttet opp om protesten.

Natten til 30. november kom razziaene med arrestasjonene av alle jøder som var å finne. Dagen etter gikk «Donau» med dem til Tyskland. Kort etter nyttår 1943 sendte kirkeledelsens to store menn, Ole Hallesby og Ludvig Hope, sin hilsen til menighetene, og skrev at Quisling hadde forlovet seg taus når det gjaldt protester mot jødeaksjonen. Igjen en kraftig protest. Vi kan føye til at Quisling og hans medløpere med NS-ekspedisjonssjef Sigmund Feyling i spissen sluttet opp om aksjonen mot jødene. Men det store flertall av det norske folk gjorde det ikke. Og når man etterlyser en parole fra Hjemmefronten, er det bare å si: En parole er verdifull når det gjelder å skape en holdning. Her var det ikke nødvendig. Holdningen var klar. Og her var Kirken hjemmefronten.

JOHANNES ELGVIN, Oslo